

ע"פ 8389/16 - חנניה מאירה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 8389/16

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: חנניה מאירה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 26.10.2016 בת"פ 12470-06-15 שניתנה על ידי כבוד השופט א' גורדון

בשם המערער: עו"ד אסף טל

פסק-דין

1. לפני ערעור על החלטת בית המשפט השלום בירושלים (השופט א' גורדון) מיום 26.10.2016 שלא לפסול עצמו מלדון בתיק ת"פ 12470-06-15.

2. ביום 7.6.2015 הוגש נגד המערער כתב אישום בבית משפט השלום בירושלים בגין מעשה מגונה, עבירה לפי סעיף 348(ג1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אותו ביצע לפי המתואר בכתב האישום בחודש מרץ 2012. ביום 13.3.2016 קבע בית משפט השלום כי שמיעת הראיות תתקיים ביום 26.10.2016. במהלך שמיעת ההוכחות ביום 26.10.2016, בחלוף כשעתיים מתחילת הדיון ובעת שהמתלוננת הייתה מצויה בחקירה נגדית, הורה בית משפט השלום

על עריכת הפסקה בדיון. במהלך ההפסקה פנה בית המשפט לצדדים והציע להם להידבר ביניהם. עם סיום ההפסקה ביקשה ההגנה כי בית המשפט יפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער. לטענת ההגנה, העלאת הצעת ההידברות בתחילתה של החקירה הנגדית של המתלוננת ובטרם הושלמה פרישת מסכת הראיות, מעידה כי המותב "ננעל בדעתו" כנגד המערער וכי הוא מעדיף את גרסת המתלוננת על פני גרסת המערער, הגם שזה טרם נתן את עדותו. התביעה מצידה טענה שאין כל עילה לפסילה.

3. בית המשפט דחה בהחלטה שניתנה בו ביום את בקשת הפסלות תוך שקבע:

"ישיבה זו החלה לפני כשעתיים. לאחר שהמתלוננת העידה ברצף כל אותו זמן, מצאתי להורות על הפסקה בדיון. בהזדמנות זו (ואדגיש: זו לא הייתה מטרת ההפסקה) הצעתי שהצדדים ינצלו את ההפסקה כדי לשוחח, והוספתי והדגשתי כי ברור לי שנחשפתי לחלק קטן מכלל הראיות, כי לצדדים תמונה רחבה בהרבה בשלב זה של ההליך וכי אין ללמוד מדבריי שגובשה דעה או התקבלה החלטה.

[...]

אין בנמצא עילה לפסלות המותב. חלק מניהולם השוטף, בפרקטיקה, של הליכים בפלילי כולל משא-ומתן בין הצדדים, ואף טרם הדיון היום לפי דברי הצדדים הם שוחחו ביניהם. אין זה חריג, כי נשאלת שאלה בנושא מצד המותב וזאת כמובן מבלי להיכנס לפרטי המו"מ או להציע את תוצאותיו. ההצעה הנזכרת לעיל לא חרגה מגדר התנהלות זו, ומכל מקום הבהרתי באזני הצדדים ואשוב ואבהיר בהחלטה עתה כי לא 'ננעלה' דעתי ואני פתוח לשמוע את ראיות הצדדים, כשכל צד רשאי לנסות ולבסס את עמדתו.

[...]

לכן, הבקשה נדחית".

על החלטה זו הוגש הערעור שבפניי.

4. המערער טען בערעורו כי הפניית הצדדים להידברות לאחר שמיעת תמצית העדות בלבד, יוצרת "תחושה קשה שבית המשפט לא יוכל להתנתק מהדעה אותה גיבש במהלך שמיעת החקירה הראשית וחלקה הזעום של החקירה הנגדית, כי יש להעדיף את גרסת המתלוננת על פני גרסת המערער, הגם שטרם נתן את עדותו בפני המותב הנכבד" (פסקה 21 לערעור הפסלות). בתוך כך גם ציין המערער כי הוא חושש שבית המשפט לא ייתן כל משקל לעדותו מאחר ונתן את מלוא אמונו במתלוננת הגם שחקירתה הנגדית לא הסתיימה ובטרם נחשף בית המשפט לכלל הראיות.

5. לאחר שעינתי בטענות המערער ובהחלטת בית המשפט הרלוונטית, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור, וזאת ללא צורך בקבלת תגובת המשיבה. כידוע, בהתאם לאמור § ל [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, המבחן לפסלות של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. בענייננו, טענותיו של המערער כלפי המותב נסבות סביב הצעת שיח או הידברות שהציע בית המשפט לצדדים במהלך שמיעת ההוכחות. דא עקא, שבפסיקה הודגש בהזדמנויות אחדות כי ניסיונות פישור מצד בית המשפט – גם אם יש בהם עמדה מסוימת לגבי ההליך – אינם מבססים חשש ממשי למשוא פנים ונעילת הדעת של השופט, שכן מדובר בעמדה לכאורה בלבד, שאינה מבוססת על

שמיעת טיעוני הצדדים ועל הערכת ראיותיהם (ראו למשל: ע"פ 528/14 גולן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (26.1.2014); ע"פ 4492/02 שטייק נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 825, 831 (2002); ע"פ 2749/14 גאון נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (18.4.2014); יגאל מרזל דיני פסלות שופט, 180-187 (2006) (להלן: מרזל); ראו והשוו: ע"פ 964/10 חלידו נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (16.2.2010); ע"פ 5102/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (9.8.2010); ע"א 7362/03 בן חיים נ' ניסים, פסקה 6 (30.10.2003); ע"א 5422/03 גד. אב-גל חברה בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פסקה 6 (28.7.2003)).

6. המלומד מרזל עמד על מהותה של הצעת הפשרה כדלקמן:

"מטרתה של הצעת הפשרה אינה הבעת דעה לגוף העניין אלא ייעול הדיון בניסיון להביא את הצדדים לידי הסכמה. ייעול זה של הדיון יכול לכלול התבטאות בדבר העקרונות שעל יסודם ראוי להתפשר בתיק ואף הערכה לכאורית של סיכויי התביעה או ההגנה. אין בהערכה זו, ככל שהיא נעשית בשלב מקדמי ועל בסיס לכאורי, כדי להביא לפסילת השופט. ההיפך הוא הנכון – מטיבה של הצעת פשרה היא שתהא מבוססת על הערכה לכאורית של התיק ושל נקודות התורפה והחוזק שבו. אין בפעילות זו, כשלעצמה, משום עילת פסלות (מרזל, בעמוד 179 וההפניות שם) (ההדגשה הוספה – מ.נ.).

משמעות הדברים הינה כי התבטאויות השופט במהלך ניסיונות לקדם פשרה והצעת הפשרה עצמה אינן נחשבות לצורך הפסילה כהכרעה לגוף ההליך ואין בהן כלשעצמן כדי להביא לפסילת השופט (מרזל, שם).

7. עיינתי בהחלטותיו של בית המשפט ולא מצאתי כי עולה מהן דעה קדומה כלשהי מצדו של בית המשפט כלפי המערער או כי יש בהן להעיד על קיומו של חשש ממשי למשוא פנים כלפיו. בית המשפט הבהיר בהחלטתו מפורשות כי ברור לו שנחשף אך לחלק קטן מכלל הראיות, כי לצדדים תמונה רחבה ומקיפה בהרבה וכי אין ללמוד מדבריו שגיבש דעה או שקיבל החלטה. בתוך כך אף קבע בית המשפט כי דעתו לא ננעלה וכי הוא פתוח לשמוע את ראיות הצדדים ואת עמדותיהם, והטעים כי הפסקת הדיון נעשתה מטעמים דיוניים, שאינם קשורים להצעת ההידברות. בנסיבות אלה, נחה דעתי כי בית המשפט לא גיבש עמדה סופית ונחרצת בתיק וכי דעתו לא "ננעלה" בפני טענות המערער.

8. גם אם ניסיון הפישור של בית המשפט נטע בלב המערער חשש סובייקטיבי בדבר משוא פנים, אין בחשש זה כדי לפסול את בית המשפט מלישב בדיון. המבחן הנקוט בידינו הוא מבחן אובייקטיבי (ראו למשל: ע"פ 4304/13 זמיר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (27.6.2013)). בחינה כזו של דברי בית המשפט אינה מצביעה על אפשרות ממשית, מבחינה אובייקטיבית, של משוא פנים בניהול המשפט.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, א' בחשון התשע"ז (2.11.2016).

